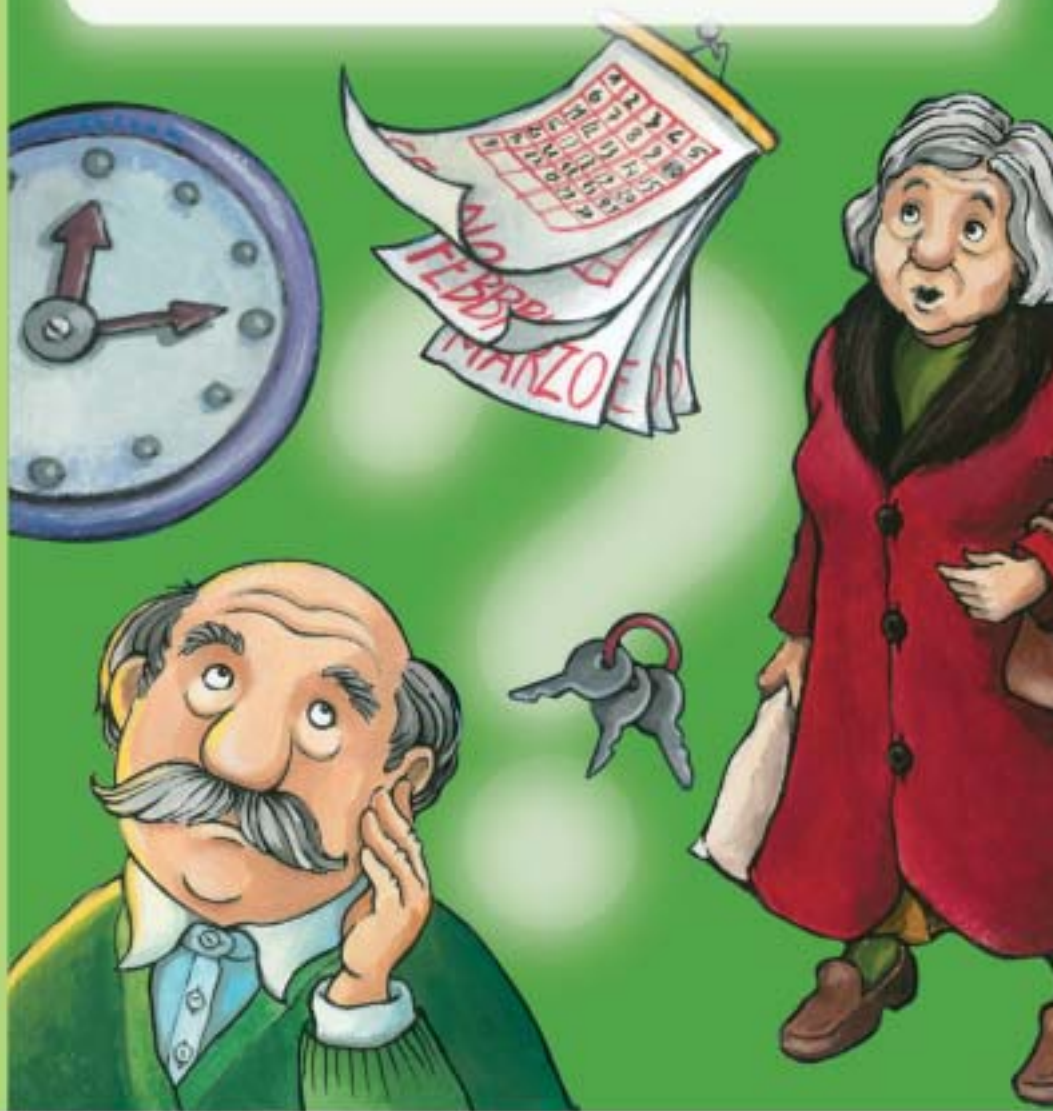

Îngrijirea persoanelor afectate de demență

Realizat de regiunea Emilia-Romagna

Direcția Generală de Sănătate și Politici Sociale - Serviciul pentru planificarea și dezvoltarea serviciilor sociale și de îngrijirea sănătății - Departamentul pentru persoanele în vârstă și cele cu handicap, ca parte a serviciilor pilot integrate destinate reglementării și calificării asistenților la domiciliu a persoanelor în vârstă și cu handicap

Textele din broșură au fost elaborate în colaborare cu:

Federica Aleotti Psiholog - Serviciul național pentru sănătate locală (AUSL) din Reggio Emilia

Maria Grazia Battistini Asistent social - Municipality din Cesena (FC)

Silvia Bellettini Administrator al activităților de asistență - Serviciul pentru îngrijirea sănătății persoanelor în vârstă (SAA) din Modena

Susanna Beltrami Administrator al activităților de asistență - Serviciul pentru îngrijirea sănătății persoanelor în vârstă (SAA) din Modena

Andrea Fabbo Geriatriu - Serviciul național pentru sănătate locală (AUSL), Zona Mirandola (MO)

Agnese Fabbri Infirmeră - Spitalul de Geriatrie - spital cu tratament pe termen lung pentru fazele post-acute și pentru recuperare extensivă - Spitalul St. Orsola-Malpighi din Bologna

Diana Gavioli Asistentă îngrijirea sănătății - Serviciul național pentru sănătate locală (AUSL), Zona Mirandola (MO)

Saadia Lafhimi Coordonator cultural-lingvistic - Comitetul pentru șanse egale "Mosaico", zona Bazzano (BO)

Letizia Lambertini Coordonator al Comitetului pentru șanse egale "Mosaico", zona Bazzano (BO)

Eliana Lombardi Terapeut recuperare - Spitalul de Geriatrie - spital cu tratament pe termen lung pentru fazele post-acute și pentru recuperare extensivă - Spitalul St. Orsola-Malpighi din Bologna

Mohammed Louhui Președinte AMIL - Asociația coordonatorilor cultural-lingvistici din Bologna

Marinella Richeldi Coordonator executiv al Serviciilor sociale din Modena

Eros Rilievo Administrator al serviciilor sociale din Modena, domeniul Instruire (MO)

Sara Saltarelli Asistent social - Asociația pentru servicii sociale (Cooperativa sociale) "Dolce" din Bologna

Chiara Scarlini Asistent social - Municipality din Mirandola (MO)

Roberta Sordelli Infirmeră șefă, Departamentul Chirurgie - Spitalul din Bazzano (BO)

Director de proiect:

Simonetta Puglioli Departamentul pentru persoanele în vârstă și cele cu handicap, regiunea Emilia-Romagna

Traduceri, ilustrații și tipărire:

Tracce s.r.l.

Această broșură a fost tradusă în limba rusă, poloneză, engleză, arabă, română, franceză, spaniolă, albaneză și italiană, și poate fi descărcată de pe următorul website:

<http://www.emiliaromagnasociale.it/> - persoane în vârstă (anziani).

Îngrijirea persoanelor afectate de demență

Boala Alzheimer este una din cele mai frecvente forme de demență din țările industrializate. Această **boală** (malattia) cauzează o deteriorare lentă dar progresivă a funcțiilor cognitive și a capacităților fizice ale unei persoane în vârstă, inclusiv pierderea **memoriei** (memoria), a capacității de a raționa, a aptitudinilor de vorbire, simțului de orientare, abilității de a efectua activitățile zilnice de rutină cum ar fi îngrijirea locuinței, cumpărături, alegerea hainelor și îmbrăcatul, etc.

Memoria unei persoane suferinde de boala Alzheimer este puternic afectată. Aceste persoane nu rețin lucrurile, și chiar acțiunile cele mai simple devin dificile. Uneori, repetă aceeași întrebare în mod continuu, și este posibil chiar să nu-și recunoască propriile rude sau prieteni apropiați.

Există schimbări evidente în **comportamentul** (comportamento) pacientului. Membrii de familie sau prietenii apropiați pot uneori observa ceva ciudat la acești pacienți, un comportament inadecvat în anumite situații sau circumstanțe (deoarece pacientul care suferă de demență confundă persoane sau locuri și manifestă un comportament jenant). De asemenea, pacientul este posibil să manifeste nervozitate, agitație sau agresivitate, aparent fără motiv.

Recunoașterea semnalelor timpurii ale acestei boli la un membru al familiei este o problemă dificilă, la fel ca și acceptarea diagnosticului. Acest lucru se întâmplă și din cauza faptului că este obișnuit a se crede că îmbătrânirea naturală duce în mod inevitabil la pierderea multor funcțiuni, inclusiv a capacităților fizice și mentale. În realitate, deteriorarea aptitudinilor cognitive, pe care parțial mentalitatea noastră continuă să o considere un fenomen natural, este de fapt mult mai des decât credem cauzată de diverse boli degenerative, printre care se află și boala Alzheimer. Membrii de familie sunt puși în fața unei probleme dificile și de durată, deoarece schimbările de personalitate (indiferența, lipsa de interes, iritabilitatea, neîncrederea, izolarea socială, depresia) și deteriorarea cognitivă sunt **simptomele** (sintomi) cel mai greu de acceptat de membrii de familie - este dureros să nu fi recunoscut de cei dragi și să accepți această situație.

În timp, pacienții care suferă de boala Alzheimer au nevoie de asistență constantă în ceea ce privește igiena personală, îmbrăcatul, mâncatul, ieșirea afară din casă și revenirea înapoi.

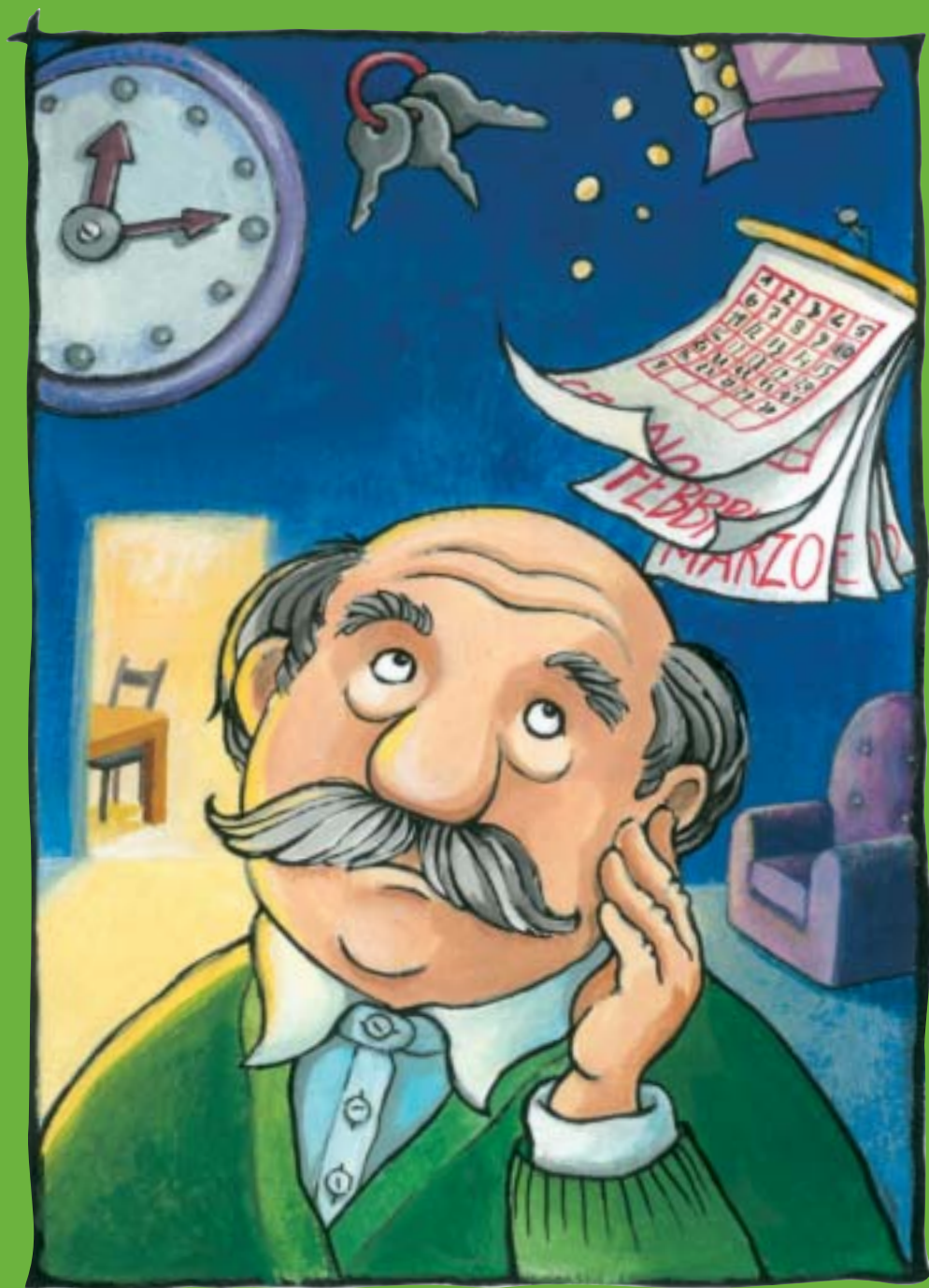
Cunoașterea și informarea continuă cu privire la această boală și a evoluției ei viitoare este foarte importantă pentru înțelegerea comportamentului pacientului, pentru că face posibilă identificarea problemei reale și înțelegerea a ceea ce trebuie făcut pentru a **ajuta** (aiuto) pacientul în vârstă. Comunicarea și atenția la nivel afectiv (dragoste, blândețe, îngrijire, afecțiune, înțelegere și bunătate) sunt esențiale pentru o relație de sprijin față de pacient.

Din păcate, nu există medicamente care să ajute la vindecarea completă în cazul bolii Alzheimer. Totuși, există medicamente care pot încetini cursul progresiv al bolii și care reduc unele din simptome, cum ar fi **agresivitatea** (aggressività), anxietatea, iluziile și **halucinațiile** (allucinazioni), depresia și problemele de somn.

Modul în care puteți ajuta o persoană în vârstă care suferă de pierderea memoriei

Persoanele în vârstă care suferă de boala Alzheimer au tendința de a reține lucruri întâmplare cu mulți ani înainte, dar uită lucruri întâmplare recent, cu câteva zile sau ore înainte. De exemplu, este posibil să nu-și amintească dacă au luat masa, să se supere pentru că nu pot reține numele asistentului lor, să fie îngrijorați pentru că nu-și amintesc unde sunt cheile locuinței, sau poate în ce zi, lună sau an se află. În asemenea cazuri, asistentul trebuie:

- Să respecte întotdeauna persoana în vârstă, fără a uita faptul că aceasta suferă de boala Alzheimer
- Să fie calm și liniștitor; să nu-și piardă **răbdarea** (pazienza)
- Să sugereze familiei contactarea unui centru de îngrijire a demenței, dacă pacientul nu poate să-și mai poarte singur de grijă
- Ajutorul acordat trebuie să fie de natură practică. Cu alte cuvinte, asistentul trebuie să intervină cu scopul de a ajuta pacientul în vârstă la îndeplinirea activităților zilnice, fără a prelua în întregime asupra sa acest lucru, dacă pacientul este **capabil să facă** (in grado di fare) ceva singur.

Conversația și comunicarea cu pacienții în vârstă care suferă de boala Alzheimer

Pacienții care suferă de boala Alzheimer își pierd treptat capacitatea de a înțelege limba vorbită și scrisă. Ei au dificultăți în a găsi **cuvintele** (parole) potrivite, fac greșeli și încurcă unele cuvinte. Aceste probleme fac dificilă comunicarea. Asistentul trebuie să încerce să înțeleagă **nevoile** (bisogni) și dorințele pacientului, și pentru a-l ajuta să converseze, asistentul trebuie:

- Să fie calm, relaxat și bine dispus
- Să stea jos în fața pacientului și să încerce să înțeleagă ceea ce acesta încearcă să spună
- Să nu critice sau să ridiculizeze pacientul dacă acesta face greșeli
- Să privească pacientul direct în ochi
- Să verifice pentru orice fel de probleme fizice, de exemplu: nevoia de a merge la baie pentru a urina
- Să nu zbiere sau să ridice vocea, pentru că acest lucru îl poate speria pe pacient
- Să încerce să înțeleagă chiar și din gesturile persoanei în vârstă
- Să încerce să înțeleagă persoana în vârstă pe baza expresiei feței: Este **supărată?** (triste) Nervoasă? Îngrijorată? O **doare** ceva? (dolare)

Comportamentul individual al persoanei în vârstă care suferă de această boală poate semăna uneori cu cel al unui copil mic, care are nevoie de atenție și afecțiune. Este posibil ca unor pacienți să le placă contactul fizic, și de aceea ținerea de mână a pacientului sau o bătaie pe umăr de încurajare poate ajuta la îngrijirea pacientului. Cu toate acestea, este posibil ca unii pacienți să nu aprecieze o astfel de atingere. De aceea, este necesară o informare preliminară completă cu privire la acest lucru, și adesea poate fi oferită de membrul de familie cel mai apropiat de pacient.

Abordarea problemei igienei personale a pacientului

Pacientul are nevoie mărită de ajutor în ceea ce privește igiena personală. Este posibil a avea probleme în a ține în mână un săpun, sau nu-și aduce aminte la ce se folosește săpunul. Este posibil ca pacientul să nu înțeleagă ce este un robinet de apă sau cum să-l deschidă, și de asemenea, să-și piardă interesul pentru îngrijirea și igiena sa personală. Când o persoană în vârstă trebuie să facă baie, este posibil să-i fie frică de apă, sau să alunece în cadă. Asistentul trebuie:

- Să fie relaxat și bine dispus
- Să aibă grijă ca încăperea în care persoana în vârstă face baie să fie sigură
- Să utilizeze apă care să nu fie prea fierbinte
- Să facă tot posibilul ca rutina de a face baie să fie cât mai plăcută, fără a forța pacientul, pentru că acesta poate deveni nervos, și de aceea pacientul nu trebuie certat
- Să folosească un **săpun** (sapone) moale, parfumat
- Să folosească un prosop moale și să usuce pielea cu grijă, fără a freca, pentru că pielea persoanelor în vârstă este foarte sensibilă și delicată
- Întotdeauna să verifice și să curețe **unghiile de la mâini** (unghie) și de la **picioare** și să nu uite să le taie.

Nu este întotdeauna ușor pentru pacienții cu boala Alzheimer să se îmbrace, din cauza pierderii de memorie. Este posibil să nu-și mai amintească cum să-și pună hainele sau cum să le încheie. Asistentul trebuie întotdeauna să verifice pentru a fi sigur că pacientul în vârstă arată bine și îngrijit, acest lucru ajutând persoana respectivă să se simtă bine.

Abordarea dietei și a problemelor legate de alimentație

Orele de masă pot deveni o problemă, deoarece este posibil ca pacientul să uite să mănânce și să bea. Este posibil ca pacientul să nu-și amintească de mesele anterioare din cauza pierderii de memorie, și să ceară să mănânce în mod continuu. Unii pacienți pot fi în situația de a nu putea ține în mână sau utiliza o furculiță sau o lingură. În situația în care cazul este sever, pacientul poate avea probleme cu **mestecatul** (masticare), și este posibil să țină mâncarea în gură fără a o înghiți. Asistentul poate urma aceste recomandări:

- Preparați mâncărurile pe care persoana în vârstă și le dorește
- Puneți pacientul să șadă corect - acesta trebuie să stea confortabil și comod
- Lăsați pacientul să mănânce cu mâinile sale, dacă dorește acest lucru
- Puneți un șervet pe genunchii pacientului
- Nu certați pacientul în vârstă dacă se murdărește sau dacă mâncarea cade pe jos
- Nu uitați să-i dați pacientului cel puțin 8 pahare de apă pe zi, ceai (foarte puțin) și ceai de mușetel, deoarece persoanele în vârstă au tendința de a uita să bea
- Tăiați mâncarea dacă pacientul nu este în stare să facă acest lucru singur

Sfaturi și sugestii pentru asistenți

- Este posibil ca unele persoane în vârstă afectate de demență să nu recunoască unde se află, locuri cum ar fi propria locuință sau strada pe care locuiesc. Ei se pot plimba ore întregi, parcurgând mulți kilometri, și se pot rătăci, fără a fi capabili să-și aducă aminte de propria lor adresă. Din aceste motive, asistentul trebuie să fie foarte atent pentru a preveni plecarea de acasă a pacientului, pentru că este posibil ca acesta să nu-și mai aducă aminte unde locuiește sau cum să se **întorcă** (strada) acasă.
- Unii pacienți în vârstă care suferă de demență nu pot **dormi** (dormire) noaptea și rămân trezi. Ei devin agitați și se ridică din pat. Puteți să-i ajutați dacă le oferiți puțin lapte, îi lăsați să se miște, și verificați pentru a fi siguri că nu există riscul de a cădea

Unde mă aflu?

sau a se poticni, îi lăsați să meargă la baie și evitați somnul în timpul zilei. Unii pacienți nu sunt capabili să deosebească ziua de noapte. Nu forțați pacientul în vârstă să stea în pat, deoarece acest lucru îl poate face să devină nervos și supărat, și calmarea lui poate deveni dificilă. Medicul poate fi chemat dacă pacientul nu doarme bine sau nu doarme deloc.

- Pe măsură ce boala progresează, pacientul suferind de demență este posibil de asemenea să sufere de **incontinență** (incontinența) urinară (pacientul nu-și dă seama dacă trebuie să **urineze** (pipi), sau nu înțelege când, nu poate să exprime nevoia în cuvinte, sau nu găsește toaleta). Ajuțați pacientul să-și schimbe hainele dacă face pe el. Nu-l certați, deoarece are nevoie de ajutor și este posibil să se simtă stânjenit și rușinat.
- Este important să aveți grijă ca persoana în vârstă să aibă scaun cu regularitate, pentru că este posibil să sufere de **constipație** (stitichezza). Această problemă poate cauza dureri de stomac și pierderea poftei de mâncare. În cazul în care problema persistă, trebuie contactat medicul.
- Chemați medicul imediat și anunțați membrii de familie dacă vă dați seama că pacientul în vârstă se simte rău, are febră, a căzut și geme de durere, sau delirează.

Activitățile zilnice ale unui pacient în vârstă

Asistentul îi poate ține companie pacientului în vârstă, și îl poate ajuta să efectueze lucruri mărunte, pentru ca să nu se simtă trist sau plictisit. Persoanele în vârstă pot fi capabile încă de:

- **Plimbări** (passeggiate) pe durata cărora să converseze
- Aranjarea rufelor spălate și ștergerea prafului de pe mobilă
- Activități de grădinărit, dacă există o grădină
- Audiții muzicale
- Ținerea mâinilor ocupate, de exemplu cu un fir de lână pe care-l poate răsuci sub formă de ghem
- Schimbul de fotografii
- Dacă pacientul are o pisică, poate continua să o păstreze în locuință; persoanelor în vârstă le place să aibă animale favorite.

Persoanele în vârstă merită îngrijire și respect, iar munca asistenților este considerată a fi extrem de importantă, pentru a face persoanele în vârstă să se simtă bine în propriile lor locuințe.

